

**LBRIS**

We know  
books

© Viorel Savin  
© Editura EIKON  
București, Calea Giulești 333, sector 6  
cod poștal 060269, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74  
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802  
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74  
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145  
e-mail: contact@edituraeikon.ro  
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național al Cercetării  
Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS)

---

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**  
**SAVIN, VIOREL**

**Gresia albastră : (roman holographic) / Viorel**  
Savin. - București : Eikon, 2023  
ISBN 978-606-49-0906-0

821.135.1

---

DTP: Valerian Susan  
Coperta I:

Editor: Valentin Ajder

**VIOREL SAVIN**

**ROMANELE DIN B.**  
**volumul 1**

**GRESIA ALBASTRĂ**  
**(roman holographic)**

*– ediție definitivă, revăzută și adăugită –*

**E I K O N**

București, 2023

## CUPRINS

I – EUGEN BOCA, SCRISOARE CĂTRE FIUL SĂU.....	7
II – IMPOSTORUL (ARTA ÎNFRÂNGERII DE SINE).....	15
Luni, 4 mai 1953.....	17
Marți, 5 mai 1953.....	33
[Codoșul.....	40
[Primul vis al lui Eugen Boca.....	48
Miercuri, 6 mai 1953.....	51
[Locul de unde bea curcubeul apă.....	56
[Execuția.....	63
[Cerșetoarea.....	78
[În biserică.....	86
Joi, 7 mai 1953.....	96
[Al doilea vis al lui Eugen Boca.....	97
[«Ciorile».....	103
[Doamne-Doamne din grădină.....	111
[La horă.....	115
Vineri, 8 mai 1953.....	129
[Muta.....	136
[La cârciumă.....	141
[De ziua Republicii.....	153
[Coadă vulpii.....	160
[Predicție.....	167
[Schimb de fete.....	182
Sâmbătă, 9 mai 1953.....	211
[Adunarea de partid.....	228
[Visul lui Vraciu.....	256
[Întâmplare la conac.....	272
[Clopotul.....	291
[Visul lui Grigore.....	309
Duminică, 10 mai 1953.....	311
[Morișca.....	345

Luni, 11 mai 1953 .....	368
Marti, 12 mai 1953 .....	427
<i>[Tratamentul doamnei Minodora]</i> .....	481
Miercuri, 13 mai 1953.....	503
Joi, 14 mai 1953.....	574
 III – AVATARURILE MANUSCRISULUI .....	 633
Andrei BOCA, după-amiaza unui om de afaceri (povestire de tranziție) .....	 635
Note, epistole și precizări.....	656
Mihail HOGEA: Cerere de chemare în judecată .....	693
Gabriela HOREA: Manuscrisul ucigaș .....	695

**Luni, 4 mai 1953**

... Sub masca altruismului, atașamentul necondiționat convertește orice în tragedie! (Toată ziua m-am simțit plin de o forță strunită cu spaimă.)

... Am mers cu tata la Securitate, convocat de maiorul Mahalu. (Din nou, imbecilul s-a prefăcut că nu ne cunoșteam încă de dinainte de război. Adică de pe vremea când era măcelar în piață.)

M-a băgat în corzi și am fost nevoit să-mi scot așii din mânecă. (E.B.)

... Se lasă în scaun și privi rătăcit topul de foi mângălite. Muncise doi ani numai la arhitectura romanului care se intitulse, pe rând, Jurnalul holografic, Gresia albastră sau... Prins în mijlocul veacului. Dorise ca lumea să afle cât de dezastruos se comportă unii, încercând să impună un colhoz într-o localitate săracă ce stă pe un depozit fabulos de gresie albăstruie, taman ca flămândul cel prost pe sacul cu pâine!...

**Șareta se clătina odihnitor, iar tropotul ritmic** al Lizei îl îndemna la somn. Din când în când Eugen cerceta chipul rotund al lui Grigore, proaspăt ras, cu sprâncene bogate, încă negre, arcuite peste ochi sinilii. Își purta mustața înspicată răsucită semeț către urechi, iar pe creștet îi trona insolit căciula rusească împodobită cu o stea roșie în cinci colțuri prinsă în batjocură – știa, și îl certase! –, cu sârmă ruginită.

— Vreau să vadă și securiștii că le iubesc stăpânii!... Dacă nu îți convine, ia-o singur la picior, până la Bacău!... Eu, băi tată, mă port frumos cu nemernicii, nu ca tine. Eu le pun pe masă ce vor!...”

Eugen surâse afectuos.

Clapa din dreapta căciulii, dobândită de bătrân în urma trecerii rușilor prin Dealul Corbului, i se bălăbănea în sus și în jos dezvelindu-i urechea mare cât o foaie de varză, din care ieșea un smoc de păr cărunt. Pe mânecă, aproape de cot, își cususe un epolet auriu cu trei stele, despre care spunea că i l-a făcut cadou un general rus *cu chelbea ca în palmă, fără dinți și cu un ceas de cefereu care i se bălăbănea peste piept.*

În mare povestea era adevărată. Ofițerul acela complet chel – care de fapt era colonel! –, beat criță și înduioșat până la lacrimi de omenia bătrânului, își smulse un epolet de la manta...

Eugen își stăpâni un icnet de răs când își imagină rabelaisiana întâmplare povestită și răspovestită la toate clăcile satului.

Taică-său, îndemnat de ce naiba avea el în cap la vremea aceea, în dimineața când ofițerul sovietic turba să se dreagă după cheful

de peste noapte și se căina amarnic că mai și trebuia să își continue grabnic drumul înspre apus, îi înlăturase durerea de cap dăruindu-i un șip cu rachiu de gutui – ca să se dregă.

Pe deasupra, în semn de „adevărată prietenie” – după cum îl pisa pe tălmaci să traducă! –, îi propusese să îi cinstească și ostașii la plecare, cu condiția ca aceștia să-i treacă prin dreptul fântânii „în rând câte unul și cu cana de tablă în mână” ca să le-o umple. Deja amețit și cucerit de atâtea dovezi de solitudine, ofițerul fusese imediat de acord. Dăduse ordin ca trupa să se echipeze și, cu cântec, „direcțional adăpătoarea fântânii”, să mărșăluiască... spre Berlin!

Grigore umpluse teuca de lemn de-a valma cu vin alb, cu vin roșu, cu holercă de perje, plus o putinică cu oțet tare, uitat în chiler de doi ani, parfumat de ultima nevăstă cu petale de trandafiri de dulceață. Pentru sine, pentru colonel și pentru ofițerii care-i înconjurau lângă ghizdurile fântânii, turnase în cămile de tablă rachiu de goldane, galben ca uleiul de soreancă, vechi de trei ani.

Ostașii abrutizați de marșuri și de anii petrecuți prin tranșee, băteau pas de front și cântau din bojogi *șiraca strana maia radnaia*, umplându-și în trecere cămile, din adăpătoare.

Ofițerii beau, încântați peste poate de despărțirea festivă de satul Dealul Corbului, iar Grigore, cu aer teribil de cazon, saluta trupa care dădea onorul, în marș.

După a doua cană cu rachiu, povesteau sătenii care fuseseră de față, „generalul”, căci toți dealucorbenii susțineau cu încăpățănare că „general” fusese acela!, plângea în hohote înduioșat că „poporul român este atâtea de generos”!... și, smulgându-și un epolet de pe umăr, îl decorase pe Grigore prinzându-i-l în piept cu o agrafă.

Intrând și ieșind din somn în legănatul șaretei, Eugen își spunea, ațipind tot mai adânc, că taică-său avusese mare noroc, căci bețivanul de ofițer probabil că era și un perfect imbecil.

Grigore privea drept înaintea fără să scoată o vorbă. Mergea la Bacău ca, în cazul în care fiu-său era reținut, să aibă cine să aducă șareta și calul înapoi.

După percheziția de acum trei nopți, cu strigăte, cu răscolit prin toate rufele casei și cu ridicatul a tot felul de hârtii de-ale lui Eugen, orice era posibil.

Era teribil de supărat.

În sinea lui era convins că dacă ar fi fost în locul lui fiu-său ar fi lămurit cu securiștii țac, pac tot ghiveciul cu așa-zisa împușcare a partizanilor!... *Eugen... nu ar fi împușcat oameni nevinovați, nici obligat cu pistolul la tâmplă!* Încrezător în sine, își spunea că el ar fi limpezit –... *vâjt!*... – și prostia aceea cu însemnările ascunse... *la ce pustiului i-o fi trebuit lui Eugen să scrie în caiet amintiri despre unii și alții?!... Ca să-i zgândăre pe comuniști?... Ce sfântu?!... Se crede popă călugăr ca să lase înscrisuri despre vremuri? Astea sunt vremuri de ținut minte?!...*

Oftă cu năduf... *cine are carte multă, în cap are și prostie multă!* Trase cu coada ochiului către Eugen. Fiu-său moțâia. Probabil că nu dormise toată noaptea. Stătuse de vorbă cu Pazia...! Bieții de ei, își făcuseră gânduri.

... *Bună fată, Pazia, dar... prea grea viață pentru ea...!*

Panta șoselei începea să urce înspre Deal la Lac. Liza se încorda în ham, potcoavele îi țacăneau distinct și înfundat pe piatră, mirosul iute de sudoare de cal îi inundă nările și Grigore, grijuliu, sări din șaretă ca să-i ușureze mersul. Eugen deschise ochii:

— Cobor și eu...?

— Nu! Tu stai acolo și încearcă să dormi! Azi, ai de tras...!

— Săru' mâna...! mormăi Eugen și adormi la loc.

Sediul Securității se afla lângă calea ferată: La Rampă. Rampa era o platformă uriașă din beton armat păzită zi și noapte de soldați cu pistoale-mitralieră, construită special pentru încărcat și descărcat trupe și utilaje grele. Era folosită de către rușii care, după încheierea războiului, uitaseră să se mai întoarcă acasă.

Prefăcându-se că vrea să intre direct în curtea largă plină cu autoturisme și camioane acoperite cu foi de cort, Grigore mână calul peste soldatul care stătea crăcănat chiar în mijlocul porților deschise.

— Ce faci, tată, ai căpiat?!... îi strigă Eugen.

— Stai..., că trag! urlă soldatul la dânsii.

— Du-te, mă, că n-ai prins rădăcini acolo!

Grigore o împunse pe Liza cu iușca sub coadă, iar calul se ridică în două picioare bătând aerul cu copitele din față chiar sub nasul soldatului, care fu nevoit să sară într-o parte.

— Moșnege! 'Tu-ți ceru' mă-ti, ești nebun?! Te împușc, tămădău' tău de chiaburoi!... strigă santinela și băgă glonț pe țevă. Eugen apucă hățurile cu amândouă mâinile:

— Ho, Liza, ho! Stai, tată, locului!... Ho, hai cuminte, cuminte..., fetița!

Iapa se liniști.

— Jos! Vă arestez! Jos!... găfâi santinela.

— Măi soldatule! Fii măcar tu cuminte...! Tata nu cunoaște regula de aici!

— Da' ce? E chior?... Nu poate să-și dea seama că nu are voie să atace ostașul din post, cu calul?

— Am întârziat, măi băiatule!... încercă Eugen să-l potolească.

— Și ce, dacă ați întârziat?

— Mă așteaptă tovarășul maior Mahalu<sup>2</sup>!

— Și vreți să intrați în biroul lui cu tot cu trăsura?... Grigore trase hățurile din mâna lui fiu-său:

— Mie nu-mi le smulge nimeni hățurile!... Auzi?... Iar tu, băi tovarăș verde: „asta” în care am venit noi nu-i „trăsură”: e șaretă! Și fii atent cum vorbești cu oamenii, că niciodată nu știi cu cine vorbești!... Grigore începu să ciocănească în steluța din fruntea căciulii: Uite aici, pușcă bleagă! Și aici!... Zgreptănă epoletul cusut pe mânecă: Eu am servit Uniunea Sovietică bă, glas de curcă, nu ca tine!...

Eugen sări sprinten din șaretă, cercetă curtea dintr-o privire, prinse calul de căpăstru și îl întoarse înspre ieșire:

— Gata, tată! Gata!... Du șareta lângă rampă! Așteaptă-mă acolo, te rog...

Grigore scui pă scârbit într-o parte și scutură hățurile, îndemnând calul către rampă. Soldatul pițigăi în urma lui:

— Și să te ții departe de mine, moșneag nebun, că te fac ciur!... Auzi?

— Aud, bă...! îi răspunse Grigore mânând calul. Mă-ta nu te-a învățat cum să te porți în lume... 'Re-ai al naibii de huchit...!

... Maiorul Mahalu îl invită să ia loc. Scoase cu gesturi studiate, din sertar, un dosar voluminos în care Eugen își recunoscuse după margi-nile ruginii, flendurite, fișele romanului-jurnal scris de el cu creion chimic pe hârtie de împachetat. Mâinile maiorului, mari, roșii, de fost măcelar în hală – Mahalu nu i-a dat măcar o dată semn că l-ar recunoaște de „fost client”! – țineau dosarul de capete, ca pe o bucată de slană de porc de pe burtă, și îl răsfrângeau eliberând cu zgomot foile, una câte una:

— Dosar beton, tovarășe director! Piese noi, fierbinți...! constată maiorul satisfăcut și îi anunță, citând din memorie cu un zâmbet victorios pe figură, acuzația în care se încadra și pedeapsa cuvenită: *Subminarea economiei naționale săvârșită în scop contrarevoluționar prin folosirea instituțiilor sau întreprinderilor de stat..., precum și folosirea instituțiilor și întreprinderilor de stat, ori sabotarea acestora în folosul foștilor proprietari... se pedepsește cu muncă silnică de la 5 la 25 ani!...* Plus confiscarea totală a averii!... Ce zici de asta? încheie cu aer aproape fericit.

— Ce să zic? Că, dacă acuzațiile sunt dovedite, aceasta este o pedeapsă pe deplin justificată! îi răspunse cu diplomatie Eugen.

— Aha! Adică te prefaci că nu înțelegi despre ce vorbesc! Sau îți bați joc?...

— Nu mi-aș permite, tovarășe maior!

— Ba îți permiți! Dar... nu-i nimic!... Despre asta, ce zici? Și cită din nou din memorie, fluturându-i în față dosarul: *În cazul în care faptele au provocat sau puteau să provoace urmări deosebit de grave, pedeapsa este moartea și confiscarea averii!...* Ei?... Cod penal, art. 209, Secțiunea I bis: *Subminarea economiei naționale și sabotaj contrarevoluționar!...* Beton! Ți-am zis, doar!

Eugen era luat prin surprindere. Nu își dădea seama la ce se referă Mahalu. Își închipui că ofițerul, în stilu-i caracteristic, recurge la o altă manevră pentru a-l determina să greșească și să se autoinculpe.

— Nu înțeleg!

— Ce nu înțelegi?

— Nu înțeleg chestiunea cu... „subminarea” și cu „sabotajul”!

Dacă îmi explicați, s-ar putea să mă limpezesc...!

Maiorul explodă:

— Ascultă, directore: nu tu faci regula aici! Aici, explicațiile eu le cer!...

— Explicații la ce, tovarășe maior?

— Referitoare la sabotarea înființării Gospodăriei Agricole Colective din Dealul Corbului!

— Absurd: eu tocmai particip la înființarea acesteia! Fac parte din colectivul de lămurire...!

— Participi de hoha! În schimb, sabotezi prin încercarea dușmănoasă de a deruta țărani, îndemnându-i să înființeze o cooperativă de exploatare a gresiei!... Ca să se îmbogățescă!

Eugen se dumiri.

— Despre aceasta era vorba? Dar... tovarășe maior: o „cooperativă” nu este tot o organizație colectivă de muncă...?

— Organizație pe care încerci să o folosești cu viclenie împotriva altei forme colective de asociere!... Crezi că dormim în papuci? Crezi că nu ne-am dat seama ce urmărești? Faci propagandă unei anume forme de asociere, pentru a sabota forma de asociere **indicată cu prioritate** de către Partid! În ce scop? Ca să întorci țărani la capitalism?

— Am explicat tovarășilor de la regiune că pământurile sătenilor din Dealul Corbului sunt sărace tocmai din cauză că sub ele se află această gresie! Iar gresia este un minunat material de construcție: o știm cu toții! Gresia de Dealul Corbului are o culoare rar întâlnită: brun spre albăstrui!

— Albăstrie a devenit situația ta, pentru că te amesteci unde nu trebuie!

—... Din această gresie se pot construi case de locuit, școli, sedii de organizații socialiste...! Este o formidabilă oportunitate pentru locuitorii satului ca să-și ridice nivelul de trai!

— Ba este o metodă viclană de a fenta reconstrucția socialistă a agriculturii! De ce faci asta?

— Pentru că pământurile din Dealul Corbului sunt sărace, v-am mai spus!

— Și crezi că acesta este un motiv suficient de bun ca să scuzi strângerea semnăturilor pentru **sabotarea** efortului de colectivizare?

— Nu este vorba despre niciun soi de sabotaj, aici: oamenii cer înființarea unei cooperative meșteșugărești. Știi că, la timpul potrivit, am informat organele de partid, care...!

Mahalu bătu din picior:

—... care ți-au interzis să te mai preocupi!

— Nu este adevărat! Tovarășul Chitic mi-a cerut să-i las un timp pentru analiză...!

Mahalu îl măsură disprețuitor din priviri:

— Chiar crezi că îmburghezirea unor țărani cu conștiință înapoiată este mai importantă decât traducerea în fapt a Programul Partidului?

— Dar tocmai în Programul Partidului sunt cuprinse indicații clare despre cooperativele de consum, de prestări de servicii, despre cooperativele meșteșugărești...!?

— Sunt indicații bă, caisă, dar pe primul loc, nu încerca să-mi pui mie mintea pe moațe: pe primul loc se află **construcția socialistă!**... Ai inventat metoda mișlească de a sabota o indicație, cu o altă indicație?... De asta ești periculos, bă: fiindcă ești deștept! Te-ai pus la punct cu ideologia ca să știi de unde să o apuci și să dai cu ea de pământ! Dar... de mine nu treci! La îndemnul cui, și cu cine ai scornit complotul de dezorientare al țăranilor din Dealul Corbului?

— Este absurd...! Am făcut doar o simplă propunere, pe care am crezut-o constructivă. Și încă o mai cred...!

— Să nu negi că te-am prevenit! Să te pregătești sufletește de confruntarea cu complicii cu care ai plâsmuit și cu care ai semnat documentul pe care l-ați trimis, încălcând ierarhia, la forurile superioare!...

— Procedați după cum considerați...

— Că doar nu o să procedez după cum consideri tu!

Mahalu își lipi de piept, cu un gest brusc, dosarul voluminos pe care îl strânse cu putere. I se albiseră degetele de efort. Își împinsese fruntea înainte, iar la baza maxilarelor i se zbăteau movilițe de mușchi strângându-i spasmodic măselele.

Eugen începu să se teamă. Simți dintr-odată, în camera mobilată numai de biroul cu multe sertare și de trei scaune dispartate, liniștea rece. Și pentru prima dată înțelese semnificația sintagmei: „liniște crâncenă”.

... *individul mă urăște de moarte...! De ce? se întrebă mirat și simți cum începe să îi tremure aiurea un mușchi pe obraz. Încercă să și-l stăpânească apăsându-l cu buricul degetului mare, dar nu reuși.*

Mahalu intui că Boca începe să-și piardă din siguranță și continuă să îl hărțuiască cu abia mascată satisfacție:

— Mai departe: ce găsim în dosarul dumitale... „beton”? A, a, a, a... iată: trădare de patrie! M-ai făcut praf! Dom’le, dar ești doldora de crime!... Poftim: încălcarea art. 184 din Codul penal! Și art. 1 din Decretul nr. 199 pe 1950!?...

Eugen simți că îi este peste puteri să mai suporte:

— Tovarășe maior! Este evident că aveți ceva personal cu mine!...

Mahalu se prefăcu a nu auzi că Boca îi pune la îndoială chiar „principialitatea profesională” – de care, îndeobște, era foarte mândru – și îl acuză brusc, aiuritor:

— Deci, informezi agenturile străine?

— Vă rog?!...

— Evident: le furnizezi date despre tot ce există în jurul dumitale! Despre sate, despre oameni, despre activiștii de partid...! Astea, pe care le răsfoiesc acum, sunt probe – scrise chiar cu mânuța dumitale! –, ridicate la ultima percheziție și încopciate aici, la dosar!

— Ceea ce numiți dumneavoastră „dovezi” sunt niște simple fișe de roman!

— Nu mă întrerupe când vorbesc!... Pentru cine faci informările?

— Domnule maior, dacă mă lăsați, pot să vă explic! Mahalu sări de pe scaun:

— Ce ai spus?!... Repetă, imediat!... Eugen repetă mecanic:

— Am spus... *domnule maior!*

Maiorul urlă de zăngăniră geamurile:

— Domnii sunt la pușcărie bă, vândutule!...

— Scuzați-mă...!

— Mă jignești la mine în birou?... Mă faci „domn”?!... Adică, mă pui în rând cu pușcăriașii...?!

Eugen se ridică de pe scaun și se trase îndărăt:

— Nu am știut cum doriți să mă adresez...!

— Mă bagî în rând cu cei de la gherlă, nu?... La gherlă o să te bag eu, ucigaș de partizani ce ești! Alături de frac-tu, care bese spărgând pietroaie la Canal!

— Vă rog foarte mult...!

— Tu nu mă rogi nimic! Treci pe scaun și varsă!...

Auzind de afară strigătele ofițerului, în birou năvăliră trei civili cu mânecile cămășilor suflecate.

— Orдонаți!... ceru slugarnic, unul dintre dâșșii.

Maiorul, uluit, privi de la Eugen la subordonați, apoi explodă furios:

— Ieșiți afaară!... Idioților! Îmi stricați schema de lucru, boiler!... V-am chemat eu?

— Nu, să trăiți!

— Atunci, marș afară din birou!

În graba de a părăsi încăperea, civilii se călcară pe picioare. Mahalu, tip inteligent dar cu psihic extrem de labil și cu reacții ciudate – pe care le folosea cu viclenie spre atingerea scopurilor lui! –, de data asta, ocupându-și locul în spatele biroului, îi zâmbi aproape cu afecțiune. Și, pe neașteptate, răsese înveselit de situație: – Tovarășe Boca..., ha, ha, ha!..., vă rog să ne iertați! Ce să fac?

Ăștia sunt oamenii noștri, cu ăștia defilăm! Iată cu cine sunt nevoit să asigur libertatea și securitatea oamenilor, în raionul Bacău!... Am mari dificultăți... Răsfoi dosarul cu năduf. Apoi izbucni și mai agresiv, pe neașteptate: Ținem poporul în mână, cu dificultate, deoarece voi, intelectualii, *nu vreți* să colaborați! De nicio culoare!...

Nu colaborați decât numai dacă vă arătăm pisica! Mahalu se aplecă peste birou aruncându-și răsufarea caldă, cu miros de tutun parfumat, drept în fața lui Eugen: Și află, nene învățătorule, că pisica dumitale e neagră! Neagră rău!... În momentul acesta, pe lângă învinuirea de „crime de război”, te paște și... – maiorul izbi dosarul de masă – te paște și acuzația de spionaj! Plutonul de execuție te mănâncă: câți